

Mattheu

H

Quick

Kushin

Tixer

Edi

κα

Τύρα

Μεγάπρασιν

Σπίρος

Γιαννουράς

Εκδόσεις Ίκαρος

Η ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Τίτλος πρωτοτύπου: *The Good Luck of Right Now*

© Matthew Quick, 2014

© για την ελληνική έκδοση Εκδόσεις Ίκαρος, 2016

Μετάφραση από τα αγγλικά: Σπύρος Γιανναράς

Επιμέλεια - Διόρθωση: Μαρία Συμεωνίδου

Σχεδιασμός - Εικονογράφηση εξωφύλλου: Χρήστος Κούρτογλου

Στοιχειοθεσία - Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος

Εκτύπωση: Μητρόπολις Α.Ε.

Βιβλιοδεσία: Ι. Μπουντάς - Π. Βασιλειάδης Ο.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν.2121/1993.

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2016

ISBN 978-960-572-078-0

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

Matthew Quick

Η ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Μετάφραση
Σπύρος Γιανναράς

ΙΚΑΡΟΣ

Στην οικογένειά μου
– τον μπαμπά, τη μάμα, τη Μέγκαν και τη Μίκα

Αν θέλεις την ευτυχία των άλλων, γίνε συμπονετικός.
Αν θέλεις τη δική σου ευτυχία, γίνε συμπονετικός.

ΔΑΔΑΪ ΛΑΜΑ

Ασφαλώς και υπήρξαν καλύτεροι ηθοποιοί
από μένα που δεν έκαναν καριέρα.
Γιατί; Δεν έχω ιδέα.

ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΓΚΙΡ

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΗΣ
«ΕΣΕΙΣ-ΕΓΩ, Ο ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΓΚΙΡ»

Αγαπητέ κύριε Ρίτσαρντ Γκιρ,

Στο συρτάρι με τα εσώρουχα της Μαμάς –καθώς ξεχώριζα τα «καλά» από τα «ελαφρώς μεταχειρισμένα» που θα έδινα στο τοπικό κατάστημα ρούχων από δεύτερο χέρι– βρήκα ένα γράμμα σας.

Όπως θα θυμάστε, το γράμμα σας αναφερόταν στους Ολυμπιακούς του Πεκίνου – υπερασπιζόσασταν το μποϊκοτάρισμα των αγώνων εξαιτίας των εγκλημάτων και των φρικαλεοτήτων που η κινεζική κυβέρνηση διέπραξε εις βάρος του Θιβέτ.

Μην ανησυχείτε.

Δεν είμαι από κείνους τους «τρελάρες».

Αμέσως κατάλαβα πως επρόκειτο για ένα από τα γράμματα που στείλατε σε εκατομμύρια ανθρώπους μέσω της ανθρωπιστικής σας οργάνωσης, όμως η Μαμά ήταν αρκετά εύπιστη ώστε να πιστέψει ότι είχατε υπογράψει ο ίδιος το γράμμα ειδικά για κείνη, και πιθανότατα αυτός ήταν και ο λόγος για τον οποίο το φύλαξε –πιστεύοντας ότι είχατε αγγίξει το χαρτί με τα ίδια σας τα χέρια, ότι είχατε σαλιώσει τον φάκελο με τη γλώσσα σας–, καθώς φανταζόταν πως το χαρτί αυτό αποτελούσε μια χειροπιαστή σχέ-

ση με εσάς τον ίδιο... πως ίσως ορισμένα κύτταρά σας, κάποια μικροσκοπικά κομματάκια του DNA σας, ήταν πάντα μαζί της κάθε που έπιανε το γράμμα και τον φάκελο.

Η Μαμά ήταν η μεγαλύτερη θαυμάστριά σας και παλαίμαχη διεκδικήτρια του τίτλου.

«Έχει και το όνομά του γραμμένο με το χέρι», τη θυμάμαι να μου λέει χτυπώντας το χαρτί με τον δείκτη της. «Από τον Ρίτσαρντ Γκιρ! Τον σταρ ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΓΚΙΡ!»

Της Μαμάς τής άρεσε να χαίρεται με τα μικρά πράγματα. Όπως το να βρίσκει ένα τσαλακωμένο δολάριο μέσα σε μια γεμάτη ξέφτια τσέπη σακακιού, ή όταν δεν είχε ουρά στο ταχυδρομείο και οι πωλητές γραμματοσήμων ήταν ανοιχτοί σε χαμόγελα και κουβέντες, ή όταν έκανε αρκετό κρύο για να καθίσει έξω στη διάρκεια ενός ζεστού καλοκαιριού – όταν η θερμοκρασία πέφτει δραματικά τη νύχτα ακόμη κι αν ο τύπος που λέει τον καιρό έχει προβλέψει ζέστη και υγρασία, οπότε η βραδιά μετατρέπεται σε ένα απρόσμενο δώρο.

«Μπαρθόλομιοι, έλα να απολαύσεις το αλλόκοτα δροσερό αεράκι», θα μου έλεγε, και θα καθόμασταν έξω χαμογελώντας ο ένας στον άλλο σαν να είχαμε κερδίσει το λαχείο.

Η Μαμά μπορούσε να κάνει τα απλά πράγματα να μοιάζουν με θαύμα. Αυτό ήταν το ταλέντο της.

Κύριε Γκιρ, ίσως να θεωρείτε ήδη τη Μαμά περίεργη, παλαβή – όπως σχεδόν όλος ο κόσμος.

Προτού αρρωστήσει, δεν έβαλε ούτε έχασε ποτέ κιλά· δεν αγόρασε ποτέ καινούργια ρούχα για τον εαυτό της, οπότε έμεινε κολλημένη, όσον αφορά τη μόδα, κάπου στα μέσα της δεκαετίας του '80· μύριζε σαν τα αντισκορικά που έκρυβε στα συρτάρια και στην ντουλάπα της, και τα μαλλιά της ήταν συνήθως πατικωμένα από την πλευρά που ακουμπούσε στο μαξιλάρι (σχεδόν μόνιμα η αριστερή).

Η Μαμά δεν ήξερε ότι οι εκτυπωτές μπορούν να αναπαράγουν εύκολα υπογραφές, επειδή ήταν πολύ μεγάλη για να μπορεί να χειρίζεται τη σύγχρονη τεχνολογία. Προς το τέλος, συνηθίζε να λέει ότι «στην Αποκάλυψη του Ιωάννη αναθεματίζονται οι υπολογιστές», όμως ο πατέρας ΜακΝάμι μου είπε ότι δεν είναι αλήθεια αλλά θα μπορούσαμε παρ' όλα αυτά να αφήσουμε τη Μαμά να το πιστεύει.

Δεν την είχα δει ποτέ τόσο ευτυχισμένη όσο τη μέρα που έλαβε το γράμμα σας.

Όπως ίσως θα έχετε καταλάβει, η Μαμά τα τελευταία χρόνια της ζωής της δεν είχε εντελώς τα μυαλά της και λίγο πριν από το τέλος έπασχε από βαριά άνοια, πράγμα που δυσκόλεψε πολύ τα πράγματα, καθώς ήταν αδύνατον να ξεχωρίσεις τις στιγμές της παραφροσύνης από εκείνες που επικοινωνούσε με τον πραγματικό κόσμο.

Με τον καιρό τα πάντα θόλωσαν.

Στις καλές της στιγμές –αν θέλετε το πιστεύετε– θεωρούσε (παρίστανε;) πως εγώ ήμουν εσείς, πως ο Ρίτσαρντ Γκιρ ζούσε μαζί της, φροντίζοντάς την, γεγονός που αποτελούσε μια ευχάριστη εκδοχή της πραγματικότητας: πως ο κατά τα άλλα ασήμαντος γιος της ήταν ο άνθρωπος που την περιποιούνταν.

«Τι θα φάμε απόψε, Ρίτσαρντ;» μου έλεγε. «Τι μεγάλη ευτυχία να περνάω επιτέλους τόσο χρόνο μαζί σου, Ρίτσαρντ!»

Ήταν όπως όταν ήμουν μικρό αγόρι και προσποιούμασταν πως τρώγαμε παρέα με διάσημους επισκέπτες –τον Ρόναλντ Ρήγκαν, τον Άγιο Φραγκίσκο, τον Μίκυ Μάους, τον Εντ ΜακΜάχον¹, τη Μαίρη Λου Ρέττον²–, οι οποίοι κάθονταν σε μια από τις δύο θέσεις στην κουζίνα που έμεναν πάντα άδειες, εκτός από τις φορές που μας επισκεπτόταν ο πατέρας ΜακΝάμι.

Όπως ανέφερα προηγουμένως, η Μαμά ήταν μεγάλη θαυμάστριά σας – σίγουρα είχατε καθίσει στο τραπέζι της κουζίνας μας

στο παρελθόν, αλλά, για να είμαι ειλικρινής, δεν μπορώ να φέρω στον νου κάποια συγκεκριμένη επίσκεψη του Ρίτσαρντ Γκιρ από τα παιδικά μου χρόνια. Παρ' όλα αυτά όμως, της έκανα το χατίρι και έπαιξα τον ρόλο μου, οπότε εγώ σας έδωσα σάρκα και οστά και, παρότι δεν είμαι τόσο όμορφος, τα έβγαλα πέρα ως αντικαταστάτης σε έναν μέτριο ρόλο. Ελπίζω να μη σας ενοχλεί που σας επικαλέστηκα χωρίς την άδειά σας. Ήταν κάτι πολύ απλό που έδωσε μεγάλη χαρά στη Μαμά. Το πρόσωπό της φωτιζόταν σαν χριστουγεννιάτικη βιτρίνα καταστήματος παιχνιδιών κάθε φορά που ερχόσασταν για επίσκεψη. Και ύστερα, μετά την αποτυχημένη χημειοθεραπεία, την εγχείρηση στον εγκέφαλο, τη φρικτή αρρώστια, τις επακόλουθες ναυτίες, ήταν δύσκολο να την κάνει κανείς να χαμογελάσει ή να χαρεί το παραμικρό, γι' αυτό και μπήκα στο παιχνίδι τού εσείς κι εγώ να γίνουμε εμείς.

Το παιχνίδι ξεκίνησε ένα βράδυ, αφότου είδαμε τη χιλιοπαιγμένη βιντεοκασέτα μας του *Pretty Woman*, μιας από τις πραγματικά αγαπημένες ταινίες της Μαμάς.

Την ώρα που έπεφταν οι τίτλοι τέλους, μου χτύπησε ελαφρά το χέρι λέγοντας: «Εγώ θα πάω να ξαπλώσω τώρα, Ρίτσαρντ».

Γύρισα και την κοίταξα, κι εκείνη μου χαμογέλασε σχεδόν σκανταλιάρικα – όπως είχα δει να κάνουν στο λύκειο τα ξεπεταγμένα και σέξι κορίτσια με τα αστραφτερά βαμμένα χείλη. Εκείνο το λάγνο χαμόγελο μου έφερε αναγούλα, επειδή ήξερα πως θα με έβαζε σε μπελάδες. Δεν θύμιζε σε τίποτα τη Μαμά. Ήταν η απάρχη της συγκατοίκησης με έναν ξένο άνθρωπο.

Τη ρώτησα: «Γιατί με είπες *Ρίτσαρντ*;»

Ακούμπησε απαλά το χέρι της στον μηρό μου και μου απάντησε μ' εκείνη την ιδιαίτερα ερωτική κοριτσιίστικη φωνή και με τα βλέφαρά της να πεταρίζουν: «Επειδή αυτό είναι το όνομά σου, χαζούλη».

Στη διάρκεια των τριάντα οχτώ χρόνων που γνωρίζαμε ο έ-

νας τον άλλο, η Μαμά δεν με είχε αποκαλέσει ποτέ «χαζούλη».

Ο μικρός θυμωμένος άντρας μέσα στο στομάχι μου χτυπούσε το συκώτι μου με τις γροθιές του.

Ήξερα ότι είχαμε μπλέξει άσχημα.

«Εγώ είμαι, Μαμά, ο Μπαρθόλομιου. Ο μοναχογιός σου».

Την κοίταξα στα μάτια, αλλά εκείνη δεν έδειξε να με αναγνωρίζει. Ήταν σαν να έβλεπε ένα όραμα – σαν να αντίκριζε κάτι που εγώ δεν μπορούσα να δω.

Άρχισα να αναρωτιέμαι αν η Μαμά είχε χρησιμοποιήσει τίποτα γυναικεία μαγικά μεταμορφώνοντάς με κατά κάποιον τρόπο σ' εσάς.

Εκείνο το εμείς –εσείς κι εγώ– είχε γίνει ένα στο μυαλό της.

Ρίτσαρντ Γκιρ.

Μπαρθόλομιου Νηλ.

Εμείς.

Η Μαμά πήρε το χέρι της από τον μηρό μου και είπε: «Είσαι ένας όμορφος άντρας, Ρίτσαρντ, ο έρωτας της ζωής μου, δεν πρόκειται όμως να κάνω το ίδιο λάθος δεύτερη φορά. Έκανες την επιλογή σου, οπότε θα πρέπει απλώς να κοιμηθείς στον καναπέ. Τα λέμε το πρωί». Έπειτα ανέβηκε ανάλαφρα τις σκάλες, με μια σβελτάδα που είχα να δω μήνες.

Έδειχνε εκστατική.

Σαν τους φωτοστεφανωμένους αγίους που βλέπει κανείς στα βιτρό της εκκλησίας του Αγίου Γαβριήλ, η Μαμά φαινόταν να καθοδηγείται από το Άγιο Πνεύμα. Η τρέλα της έμοιαζε ιερή. Ήταν λουσομένη στο φως.

Όσο άβολη κι αν ήταν αυτή η συναλλαγή, χαιρόμουν να βλέπω τη Μαμά τόσο λαμπερή. Χαρούμενη. Και μου ήταν πάντα εύκολο να προσποιούμαι. Μια ολόκληρη ζωή προσποιούμουν. Στο γεγονός ότι υπήρχε αυτό το παιχνίδι από την παιδική μου ηλικία, οπότε σίγουρα είχα εξασκηθεί αρκετά.

Κατά έναν περίεργο τρόπο –γιατί ποιος μπορεί να εξηγήσει πώς εξελίσσονται ορισμένα πράγματα–, ύστερα από μέρες και βδομάδες η Μαμά κι εγώ βυθιστήκαμε στη ρουτίνα.

Βαλθήκαμε και οι δυο να προσποιούμαστε.

Εκείνη προσποιούνταν ότι εγώ ήμουν εσείς, ο Ρίτσαρντ Γκιρ.

Εγώ προσποιούμουν ότι η Μαμά δεν έχανε τα λογικά της.

Προσποιούμουν ότι δεν επρόκειτο να πεθάνει.

Προσποιούμουν ότι δεν θα αναγκαζόμουν να φανταστώ τη ζωή χωρίς εκείνη.

Τα πράγματα κλιμακώθηκαν, όπως λένε.

Ως την ώρα που έμεινε κατάκοιτη στο κρεβάτι του θανάτου, στο σαλόνι, με μια αντλία μορφίνης καρφωμένη στο μπράτσο της, εγώ έκανα πως ήμουν εσείς είκοσι τέσσερις ώρες την ημέρα, ακόμη και τις στιγμές που η Μαμά ήταν αναισθητη, επειδή αυτό με βοηθούσε, καθώς πατούσα με θρησκευτική ευλάβεια το κουμπί σε κάθε της μορφασμό.

Για κείνη δεν ήμουν πια ο Μπαρθόλομιου, αλλά ο Ρίτσαρντ.

Οπότε αποφάσισα ότι θα ήμουν στ' αλήθεια ο Ρίτσαρντ και έδωσα στον Μπαρθόλομιου μια επάξια κερδισμένη άδεια, αν καταλαβαίνετε τι εννοώ, κύριε Γκιρ. Ο Μπαρθόλομιου απασχολούνταν υπερωριακά ως ο γιος της μητέρας του εδώ και δεκαετίες. Ο Μπαρθόλομιου συναισθηματικά είχε γδαρθεί ζωντανός, είχε αποκεφαλιστεί και σταυρωθεί ανάποδα, όπως ακριβώς ο απόστολος του οποίου φέρει το όνομα, καθώς θρυλείται, όμως μονάχα μεταφορικά – και στον σύγχρονο κόσμο τού εδώ και τώρα.

Κάθε φορά που παρίστανα τον Ρίτσαρντ Γκιρ ήταν για μένα σαν να πατούσα τη δική μου νοερή αντλία μορφίνης.

Ήμουν καλύτερος άνθρωπος όταν ήμουν εσείς – με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, μεγαλύτερη αυτοκυριαρχία, περισσότερη από ποτέ σιγουριά για τον εαυτό μου.

Οι εργαζόμενοι στο άσυλο ανιάτων με ακολούθησαν σε αυτό το παιχνίδι. Τους έδωσα σαφείς οδηγίες ώστε να με αποκαλούν Ρίτσαρντ όποτε βρισκόμασταν στο δωμάτιο μαζί με τη Μαμά. Με κοίταξαν σαν να ήμουν τρελός, όμως έκαναν αυτό που τους ζήτησα, επειδή ήταν βοηθητικό προσωπικό.

Οι εργαζόμενοι στο άσυλο περιποιούνταν μονάχα τη Μαμά, επειδή πληρώνονταν για αυτό. Δεν έτρεφα την ψευδαίσθηση ότι ενδιαφέρονταν για μας. Έριχναν κλεφτές ματιές στο κινητό τους πενήντα φορές την ώρα και έδειχναν πάντα πολύ ανακουφισμένοι όταν φορούσαν το παλτό τους στο τέλος της βάρδιας – λες και έφευγαν από μας για να πάνε σε κάποιο υπέροχο πάρτι, λες και άφηναν πίσω τους το νεκροτομείο για την τελετή των Όσκαρ.

Όταν η Μαμά κοιμόταν, οι εργαζόμενοι στο άσυλο ορισμένες φορές με προσφωνούσαν «κύριε Νηλ»· όποτε όμως ήταν ξύπνια, ήμουν εσείς, ο Ρίτσαρντ, και το έκαναν χάρη στα χρήματα που έπαιρναν από την ασφαλιστική εταιρεία. Έπαιρναν μάλιστα ένα πολύ επίσημο, γεμάτο σεβασμό ύφος όταν απευθύνονταν σ' εμάς. «Υπάρχει κάτι που θα μπορούσαμε να κάνουμε ώστε η μητέρα σου να αισθανθεί πιο άνετα, Ρίτσαρντ;» μου έλεγαν όποτε εκείνη ήταν ξύπνια, αν και ποτέ δεν με προσφώνησαν «κύριε Ρίτσαρντ», πράγμα που δεν με ενοχλούσε καθόλου, καθώς εσείς μιλούσατε εξ αρχής στον ενικό με τη Μαμά.

Θέλω να ξέρετε ότι στη Μαμά άρεσε πολύ να παρακολουθεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Δεν έχανε αγώνα – συνήθιζε να τους βλέπει κι εκείνη με τη μητέρα της-, και αυτό της έδινε μεγάλη χαρά, ίσως επειδή δεν έφυγε ποτέ από την περιοχή της Φιλαδέλφειας στα πρώτα είκοσι ένα χρόνια της ζωής της. Συνήθιζε να λέει πως το να παρακολουθεί τους Ολυμπιακούς ήταν σαν να έφευγε διακοπές στο εξωτερικό κάθε τέσσερα χρόνια, ακόμη και αφότου τόσο οι χειμερινοί όσο και οι θερινοί αγώνες άρχισαν να

πραγματοποιούνται σε διαφορετικές χρονιές, με αποτέλεσμα να έχουμε Ολυμπιακούς κάθε δύο χρόνια, πράγμα που είμαι σίγουρος ότι το γνωρίζετε ήδη.

(Συγχωρέστε με που επαναλαμβάνομαι διαρκώς, αλλά σας γράφω ως Μπαρθόλομιου Νηλ – ο οποίος δεν έχει καμία απολύτως σχέση μ' εσάς. Ελπίζω να είστε υπομονετικός μαζί μου και να μου συγχωρέσετε την πεζότητά μου. Δεν παριστάνω τον Ρίτσαρντ Γκιρ όταν γράφω. Έχω πολύ μεγαλύτερη ευφράδεια όταν είμαι εσείς. ΠΟΛΥ. Ο Μπαρθόλομιου Νηλ δεν είναι κινηματογραφικός αστέρας· ο Μπαρθόλομιου Νηλ δεν έχει κάνει ποτέ του σεξ με φωτομοντέλο· ο Μπαρθόλομιου Νηλ δεν έχει φύγει ποτέ από την πόλη όπου γεννηθήκαμε εσείς κι εγώ, κύριε Γκιρ, την Πόλη της Αδελφικής Αγάπης· ο Μπαρθόλομιου Νηλ είναι, δυστυχώς, εξαιρετικά εξοικειωμένος με όλα αυτά. Κι επίσης ο Μπαρθόλομιου Νηλ δεν είναι κανένας σπουδαίος συγγραφέας, πράγμα που θα έχετε ήδη καταλάβει.)

Η Μαμά λάτρευε την ενόργανη γυμναστική, ιδιαίτερα τους ευρύτερτους άντρες που «κινούνται σαν άγγελοι του πολέμου». Χειροκροτούσε μέχρι που κοκκίνιζαν οι παλάμες της όταν κάποιος έκανε τον σταυρό στους κρίκους. Αυτό ήταν το αγαπημένο της. «Δυνατός σαν τον Χριστό στη χειρότερή του μέρα», συνήθιζε να λέει. Παρακολουθούσε ακόμη και τις τελετές έναρξης και λήξης – δεν έχανε ούτε λεπτό. Η Μαμά παρακολουθούσε ανεξαιρέτως κάθε τηλεοπτική μετάδοση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Όταν όμως έλαβε το γράμμα σας –εκείνο που σας ανέφερα προηγουμένως, το οποίο υπογράμμιζε τις θηριωδίες που διαπράχθηκαν κατά του Θιβέτ από την κινεζική κυβέρνηση–, αποφάσισε να μην παρακολουθήσει τους Ολυμπιακούς της Κίνας, πράγμα που ήταν μεγάλη θυσία για κείνη.

«Ο Ρίτσαρντ Γκιρ έχει δίκιο! Πρέπει να στείλουμε ένα μήνυ-

μα στους ανθρώπους της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας!» είπε. «Αυτά που κάνουν στον θιβετιανό λαό είναι φρικτά! Γιατί κανείς δεν ενδιαφέρεται για τα στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα;»

Πρέπει να παραδεχτώ – αν και είμαι πολύ πιο απαισιόδοξος, συμβιβασμένος ή αδιάφορος άνθρωπος απ’ όσο ήταν η Μαμά – πως ήμουν, μάτια βέβαια, υπέρ του να παρακολουθήσουμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες. (Σας παρακαλώ, συγχωρέστε με, κύριε Γκιρ. Ήμουν ακόμα ένας αμφισβητίας εκείνη την εποχή.) Υποστήριξα πως το αν θα τους παρακολουθούσαμε ή όχι δεν επρόκειτο να καταγραφεί πουθενά, πόσο μάλλον να έχει οποιονδήποτε αντίκτυπο στις διεθνείς σχέσεις – «Σιγά μην ξέρει η Κίνα ότι δεν θα τους παρακολουθήσουμε! Το μποϊκοτάζ μας θα είναι άχρηστο!» διαμαρτυρήθηκα, όμως η Μαμά πίστευε σ’ εσάς και στον σκοπό που υπηρετούσατε, κύριε Γκιρ. Έκανε αυτό που ζητήσατε επειδή σας αγαπούσε και είχε την αγαθή εμπιστοσύνη ενός παιδιού.

Αυτό σήμαινε πως δεν θα παρακολουθούσα τους Ολυμπιακούς ούτε εγώ, και στην αρχή αναστατώθηκα, καθώς αυτή ήταν μια παραδοσιακή δραστηριότητα μητέρας – γιου στο σπίτι των Νηλ, όμως το έχω πια ξεπεράσει εδώ και καιρό. Τώρα αναρωτιέμαι μήπως το μποϊκοτάζ της Μαμάς, ο θάνατός της και το γεγονός ότι ανακάλυψα το γράμμα που της είχατε γράψει... ίσως αυτά τα πράγματα σημαίνουν πως ήταν γραφτό να συνδεθούμε εσείς κι εγώ με κάποιον σημαντικό συμπαντικό τρόπο.

Ίσως ήταν γραφτό να με βοηθήσετε, κύριε Γκιρ, τώρα που η Μαμά έχει φύγει.

Ίσως όλα αυτά αποτελούν μέρος του οράματός της – η πίστη της που αποδίδει καρπούς.

Ίσως εσείς, κύριε Γκιρ, είστε η κληρονομιά που μου άφησε η Μαμά!

Ίσως ήταν πράγματι γραφτό εσείς κι εγώ να γίνουμε ΕΜΕΙΣ.

Για να στηρίξω ακόμη περισσότερο τη συγχρονικότητα όλων αυτών (έχετε διαβάσει Γιουνγκ; εγώ έχω διαβάσει –σας κάνει εντύπωση;), η Μαμά γιούχαρε ανελέητα τους Κινέζους στους Ολυμπιακούς του 2010 στο Βανκούβερ –ακόμη και τους Κινέζους παγοδρόμους που έκαναν τα άλματα και τις πιρουέτες με πολύ μεγάλη χάρη-, πράγμα που συνέβη, αν θυμάμαι καλά, αμέσως προτού αρχίσω να διαπιστώνω την άνοια.

Δεν επήλθε μονομιάς, αλλά ξεκίνησε με μικροπράγματα, όπως με το να ξεχνάει ονόματα ανθρώπων που συναντούσαμε στις καθημερινές μας διαδρομές, να αφήνει τον φούρνο ανοιχτό όλη τη νύχτα, να ξεχνάει τι μέρα ήταν, να χάνεται στη γειτονιά όπου έζησε όλη της τη ζωή και να μη βρίσκει ποτέ τα γυαλιά της, τα οποία συχνά ξεχνούσε πάνω στο κεφάλι της – μικρά καθημερινά ολισθήματα.

(Εσάς, ωστόσο, δεν σας ξέχασε ποτέ, κύριε Γκιρ. Σας-μου μιλούσε καθημερινά. Άλλη μια ένδειξη αυτό. Δεν ξέχασε ούτε μία φορά το όνομα Ρίτσαρντ.)

Για να είμαι ειλικρινής, δεν είμαι απολύτως σίγουρος πότε ακριβώς άρχισε η πτώση των διανοητικών της ικανοτήτων, καθώς για καιρό παρίστανα πως δεν παρατηρούσα το παραμικρό. Δεν ήμουν ποτέ ιδιαίτερα καλός με τις αλλαγές. Κι έτσι άργησα πολύ να αποδεχτώ την τρέλα της Μαμάς και να αρχίσω να προσποιούμαι ότι ήμουν εσείς. Είμαι αργός στον χορό, φτάνω πάντα καθυστερημένος στην κοσμική χοροεσπερίδα, όπως θα έλεγε κάποιος εξυπνότερος, όπως εσείς.

Οι γιατροί μού είπαν πως δεν ήταν δικό μας λάθος και πως, ακόμη κι αν τους είχαμε πάει νωρίτερα τη Μαμά, τα πράγματα θα είχαν εξελιχθεί πάνω κάτω με τον ίδιο τρόπο. Μας το είπαν όταν αρχίσαμε να ανησυχούμε μέσα στο νοσοκομείο επειδή δεν μας άφηναν να δούμε τη Μαμά μετά την εγχείρηση και βάλουμε

τις φωνές. Ένας κοινωνικός λειτουργός μάς πήρε σε ένα μικρό δωμάτιο και μας μίλησε ενώ περιμέναμε να μας δώσουν την άδεια να δούμε τη μητέρα μας. Κι όταν την είδαμε, με τους επιδέσμους στο κεφάλι, που την έκαναν να μοιάζει με μούμια, και με το κιτρινισμένο δέρμα της αρρώστιας και με όλη εκείνη τη φρίκη –βλέποντας και πόσο ανήσυχες ματιές μάς έριχνε το νοσηλευτικό προσωπικό–, μας έπιασε πραγματικά πανικός.

Ο κοινωνικός λειτουργός ρώτησε τους γιατρούς αν εμείς θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει κάτι παραπάνω για να εμποδίσουμε την εξάπλωση του καρκίνου – υπήρξαμε άραγε αμελείς; Τότε ήταν που οι γιατροί μάς είπαν πως δεν φταίγαμε εμείς, παρότι είχαμε αγνοήσει για πολλούς μήνες τα συμπτώματα, κάνοντας ότι δεν βλέπαμε τα προβλήματα της ζωής μας.

Παρ' όλα αυτά.

Δεν φταίγαμε εμείς.

Ελπίζω να με πιστεύετε, κύριε Γκιρ.

Δεν έφταιγα εγώ, αλλά ούτε κι εσείς.

Εσείς απλώς στείλατε ένα γράμμα, όμως ήσασταν μαζί με τη Μαμά μέχρι το τέλος, μέσα στο συρτάρι με τα εσώρουχα, και σταθήκατε στο πλάι της μέσω εμού, του μεσάζοντά σας, της ενσάρκωσής σας.

Οι γιατροί υπογράμμισαν πολλές φορές αυτό ακριβώς το γεγονός: ότι δεν θα μπορούσαμε να έχουμε κάνει κάτι παραπάνω.

Ο εγκεφαλικός όγκος που έμοιαζε με καλαμάρι του οποίου τα πλοκάμια είχαν εισχωρήσει βαθιά μέσα στο μυαλό της μητέρας μας δεν ήταν κάτι που θα μπορούσαμε να έχουμε προβλέψει ή νικήσει, όπως μας είπαν αμέτρητες φορές οι γιατροί με ευθύ και ξεκάθαρο τρόπο, που ακόμη και λιγότερο έξυπνοι άνθρωποι θα αντιλαμβάνονταν αμέσως.

Δεν φταίγαμε εμείς, κύριε Γκιρ.

Κάναμε ό,τι μπορούσαμε να κάνουμε, ανάμεσα σε όλα και το παιχνίδι προσποίησης «εσείς-εγώ, ο Ρίτσαρντ Γκιρ», μερικές δυνάμεις όμως είναι πέρα από τις δικές μας, πράγμα που επιβεβαίωσε με ένα διστακτικό και θλιμμένο νεύμα και ο κοινωνικός λειτουργός.

«Ούτε ο διάσημος ηθοποιός Ρίτσαρντ Γκιρ δεν θα μπορούσε να προσφέρει καλύτερη περίθαλψη στη μητέρα του», μου απάντησε ο κοινωνικός λειτουργός όταν σας ανέφερα – όταν του εκμυστηρεύτηκα τον φόβο μου ότι ίσως και να είχα αποτύχει στη ζωή, ό-τι ήμουν ένας άνθρωπος ανίκανος ακόμη και να φροντίσει την ίδια του τη μητέρα, να φέρει σε πέρας τη μοναδική του υποχρέωση, τον μοναδικό σκοπό που είχε ποτέ σε αυτήν τη ζωή.

Αξιοθρήνητη αποτυχία! ούρλιαζε ο μικροσκοπικός άντρας μέσα στο στομάχι μου. *Βλάκα! Καθυστερημένε!*

Ο εγκεφαλικός όγκος-καλαμάρι έδωσε τέλος στη ζωή της μητέρας μας πριν από λίγες μόλις εβδομάδες, δεν θυμάμαι ακριβώς, μια σταθερά επανερχόμενη στιγμιαία θολούρα (που απλώνεται και συρρικνώνεται στη μνήμη μου), αφού το χειρουργείο και η χημειοθεραπεία δεν αποδείχτηκαν αρκετά για να τη γιατρέψουν.

Οι γιατροί διέκοψαν τη θεραπεία της.

Μας είπαν: «Όλα τέλειωσαν. Λυπούμαστε πολύ. Προσπαθήστε να την κάνετε να νιώθει άνετα. Αφιερώστε της όλο σας τον χρόνο. Αποχαιρετήστε την».

«Ρίτσαρντ;» μου ψιθύρισε η Μαμά τη νύχτα του θανάτου της. Αυτό ήταν όλο.

Μία.

Μονάχα μία.

Λέξη.

Ρίτσαρντ;

Το ερωτηματικό ήταν ξεκάθαρο.

Το ερωτηματικό αυτό με στοιχειώνει.

Το ερωτηματικό αυτό με έκανε να πιστέψω πως τα σημεία στίξης θα μπορούσαν να συνοψίσουν όλη της τη ζωή.

Δεν ήμουν θυμωμένος που η Μαμά είχε απευθύνει την τελευταία της λέξη σ' εσάς-εμένα, τον Ρίτσαρντ Γκιρ του παιχνιδιού προσποίησης, που συμπεριλάμβανε εμένα – τον γιο της, το αίμα της.

Τη στιγμή εκείνη ήμουν ο Ρίτσαρντ.

Στο δικό της μυαλό, αλλά και στο δικό μου.

Το να παριστάνεις κάποιον μπορεί να σε βοηθήσει με πάρα πολλούς τρόπους.

Τώρα ακούμε πουλιά να τιτιβίζουν το πρωί όταν καθόμαστε μόνοι και πίνουμε τον καφέ μας, παρότι είναι χειμώνας. (Αυτά πρέπει να είναι είτε ανθεκτικά, σκληραγωγημένα πουλιά της πόλης, που δεν φοβούνται τις χαμηλές θερμοκρασίες, είτε πουλιά υπερβολικά τεμπέλικα για να αποδημήσουν.) Η Μαμά είχε πάντα ανοιχτή την τηλεόραση στη διαπασών επειδή της άρεσε να «ακούει κάποιον να μιλάει», οπότε δεν είχαμε ακούσει ποτέ μέχρι τώρα πουλιά να τιτιβίζουν. Τριάντα εννιά χρόνια σε αυτό το σπίτι, και είναι η πρώτη φορά που ακούμε πουλιά να τιτιβίζουν μέσα στο πρωινό φως ενώ πίνουμε τον καφέ μας στην κουζίνα.

Μια συμφωνία πουλιών.

Έχετε ακούσει ποτέ πουλιά να τιτιβίζουν – έχετε ακούσει πραγματικά;

Είναι τέτοια η ομορφιά, που σε πιάνει πόνος στο στήθος.

Η σύμβουλος μου στο πένθος, η Γουέντυ, λέει πως πρέπει να προσπαθήσω να γίνω πιο κοινωνικός και να δημιουργήσω μια «ομάδα υποστήριξης» από φίλους. Ένα πρωί, ήταν εδώ στην κουζίνα μου τη στιγμή που τα πουλιά άρχισαν να τιτιβίζουν. Η Γουέντυ βουβάθηκε στη μέση της πρότασης, έτεινε το αυτί προς το παράθυρο, έστρεψε το βλέμμα προς τα εκεί και ζάρωσε τη μύτη.

Έπειτα είπε: «Το ακούς αυτό;»

Έγνεψα καταφατικά.

Ένα αυτάρεσκο χαμόγελο άνθισε στο πρόσωπό της λίγο προτού ανοίξει το στόμα της και πει –έτσι όπως μονάχα ένας πολύ νέος άνθρωπος θα έλεγε– με χαρούμενη φωνή μαζορέτας: «Τους αρέσει να είναι όλα μαζί σε κοπάδι. Τα ακούς πόσο χαρούμενα είναι; Πόσο κεφάτα; Πρέπει κι εσύ τώρα να βρεις το δικό σου κοπάδι. Να αφήσεις επιτέλους πίσω σου τη φωλιά, τρόπος του λέγειν. Να ανοίξεις τα φτερά σου. Να πετάξεις! Ο ουρανός εκεί έξω φαντάζει απέραντος στα θαρραλέα πουλιά. Θέλεις να πετάξεις, Μπαρθόλομιου; Θέλεις;»

Όλα αυτά τα λόγια τα είπε γρήγορα, τόσο γρήγορα που λαχάνιασε μέχρι να ολοκληρώσει τις επευφημίες της. Το πρόσωπό της ήταν ξαναμμένο και είχε πάρει το κόκκινο του κοκκινολαίμη, όπως συμβαίνει κάθε φορά που θεωρεί ότι κάνει μια εξαιρετική παρατήρηση. Με κοίταξε με μισόκλειστα μάτια –«καλειδοσκοπικά μάτια», τραγουδούν οι Μπητλς-, κι εγώ ήξερα την απάντηση στην ερώτησή της, την απάντηση που καλούμουν να δώσω, που θα της έδινε μεγάλη χαρά, που θα δικαίωνε την παρουσία της στην κουζίνα μου, κάνοντάς τη να αισθανθεί ότι οι προσπάθειές της απέδιδαν καρπούς, όμως δεν μπορούσα να τη δώσω.

Απλώς δεν μπορούσα.

Χρειάστηκε να καταβάλω μεγάλη προσπάθεια για να κρατήσω την ψυχραιμία μου, γιατί ένα κομμάτι του εαυτού μου –ο ζοφερός μαύρος πυρήνας του εαυτού μου όπου ζει ο μικροσκοπικός θυμωμένος άντρας– ήθελε να αρπάξει τη Γουέντυ απ' τους λεπτούς σαν πουλιού ώμους της και να την ταρακουνήσει μέχρι να πέσουν όλες οι φακίδες από το όμορφο νεανικό της πρόσωπο ενώ θα της φώναζα, θα ούρλιαζα με τόση δύναμη που θα έκανα τα μαλλιά της να ανεμίσουν: «Είμαι μεγαλύτερός σου! Σεβάσου με!»

«Μπαρθόλομιου;» έκανε κοιτάζοντάς με μέσα από τα λεπτά πορτοκαλί της τσίνορα, που έχουν το χρώμα των εύθραυστων φθινοπωρινών φύλλων στα πεζοδρόμια.

«Δεν είμαι πουλί», της είπα με την πιο ήρεμη φωνή που διέθετα εκείνη τη στιγμή, και κάρφωσα το άγριο βλέμμα μου στα καφέ κορδόνια μου, προσπαθώντας να παραμείνω ακίνητος.

Δεν είμαι πουλί, κύριε Γκιρ.

Το γνωρίζετε ήδη, το ξέρω, επειδή είστε έξυπνος άνθρωπος.

Όχι πουλί.

Όχι πουλί.

Όχι.

Πουλί.

Ο φανατικός θαυμαστής σας,
Μπαρθόλομιου Νηλ